

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Survey research) หน่วยการวิเคราะห์ คือ ข้าราชการเรือนจำ/ทัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความคิดเห็นในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. เกณฑ์การประเมินผล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล
7. การนำเสนอผลการวิจัย

รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยแต่ละหัวข้อมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเรือนจำ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรม ซึ่งนำไปสู่การการปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 หลักสิทธิมนุษยชน และสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับผู้ต้องขัง อำนาจและหน้าที่การบริหารงานเรือนจำ/ทัณฑสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างข้อคำถามและดำเนินการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชา ความสอดคล้องของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) นำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่า IOC ซึ่งแต่ละข้อมีค่าระหว่าง 0.66 – 1.00

2.4 นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbachs alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 125-127) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9496

2.6 จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด จำนวน 42 คน ดังนั้นจึงไม่มีกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งผู้ศึกษาได้

พัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถามเป็นแบบอิงเกณฑ์ ประเภทคำถามแบบถูกผิด โดยกำหนดข้อความมาให้และให้ตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดทัศนคติ แบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยแล้วนำมาแปลผลในรูปตาราง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้อำนวยการทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาประชุมวางแผนการเก็บข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด จำนวน 42 คน ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ประชุมเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการแจกแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติเดียวกัน พร้อมทั้งนัดหมายวันและเวลาแจกแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การประเมินผล

1. การประเมินผลลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ผู้วิจัยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การประเมินผลด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ ถูก – ผิด โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ตอบถูก 1 – 13 คน	=	มีความรู้ระดับน้อย
ตอบถูก 14 – 27 คน	=	มีความรู้ระดับปานกลาง
ตอบถูก 28 – 42 คน	=	มีความรู้ระดับมาก

3. การประเมินผลด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นจากน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุดเป็นเกณฑ์โดยกำหนดเกณฑ์และจัดคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 5.00 โดยวิธีการกำหนดคะแนนอันตรภาคชั้นตามสูตรของ เลวิน (Levin) ดังนี้

$$\text{ช่องว่างระดับ (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยใช้การหาดัชนีบี (B Index) (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2542, หน้า 88)
3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. แบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามลำดับความสำคัญ สรุปประเด็นเพื่อนำเสนอ

การนำเสนอผลการวิจัย

เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ขั้นตอน ในรูปตารางประกอบการแปลผลความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปตาราง

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยใช้สูตรการหาของ เบรนแนน (Brennan) ดังนี้

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	U	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบข้อนั้นถูก
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบข้อนั้นผิด
	N ₁	แทน	จำนวนคนที่มีความรู้หรือตอบคำถามถูก
	N ₂	แทน	จำนวนคนไม่มีความรู้หรือตอบคำถามผิด

และนำเสนอในรูปตาราง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนในรูปตาราง

ตอนที่ 4 สรุปประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 5 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน